

A partir d'un projecte de Šejla Kamerić i Anri Sala en col·laboració amb Ari Benjamin Meyers

Vídeo monocanal, color, so, 60 min 24 s

Ed. 2/8

Col·lecció MACBA. Fundació Museu d'Art Contemporani de Barcelona. Obra coproduïda per Artangel (Londres) i la Fundació Museu d'Art Contemporani de Barcelona (MACBA); Museum Boijmans Van Beuningen (Rotterdam) / amb el patrocini de Han Nefkens, H+F; Manchester International Festival / Whitworth Art Gallery (Manchester); Festival d'Automne (París); Arts Council England; European Cultural Foundation; Film Fund Sarajevo; Marian Goodman Gallery (Nova York) and Hauser & Wirth (Londres/Zuric). Adquisició 2010

1.395 dies sense vermell és un projecte cinematogràfic de Šejla Kamerić i Anri Sala, en col·laboració amb Ari Benjamin Meyers. Creat, desenvolupat i filmat d'una manera conjunta, ha donat lloc a dues pel·lícules independents que es presenten, per primera vegada, simultàniament al Museu d'Art Contemporani de Barcelona (MACBA). Aquestes pel·lícules suposen una oportunitat única per veure com, partint d'uns mateixos materials, la lectura personal de cada artista i la seva manera de treballar, no sols els materials filmics sinó també l'espai, vehiculen dues formes completament diferents d'entendre un mateix projecte.

1.395 dies sense vermell aprofundeix en l'experiència del setge de Sarajevo, que va tenir lloc des del 5 d'abril de 1992 fins al 29 de febrer de 1996; un període en què, segons xifres de l'ONU, la població de la ciutat es va reduir de 435.000 a 300.000 habitants. Durant aquest temps unes 10.000 persones van ser assassinades i més de 56.000 van resultar ferides per les bales dels francotiradors i l'explosió de granades. Milers d'habitatges i edificis públics (incloent-hi la universitat i la biblioteca, que albergava més de dos milions de volums) van ser destruïts en un dels setges més llargs de la història d'Europa. Totes dues pel·lícules ens mostren el trauma que va suposar per als habitants de Sarajevo. *1.395 dies sense vermell* planteja un viatge al passat des del present, a partir d'una sèrie de recorreguts diaris que recreen la ruta per l'«Avinguda dels Francotiradors» al Sarajevo actual. Un viatge temporal que parla de la universalitat de les emocions més enllà de la localització geogràfica i a través de la memòria col·lectiva d'una ciutat. El setge de Sarajevo va durar 1.395 dies.

La pel·lícula segueix una dona, interpretada per Maribel Verdú, que camina amb pas ferm. En el seu recorregut, però,

cada cruïlla suposa la presa d'una decisió existencial: aturar-se o arrencar a córrer, travessar tota sola o acompanyada d'altres persones. Mentrestant, en algun lloc de la ciutat, l'Orquestra Simfònica de Sarajevo, que durant el setge no va interrompre mai la seva activitat, assaja passatges de la 6a Simfonia de Txaikovski, la *Patètica*. Els músics toquen una vegada i una altra, repeteixen diversos fragments de la simfonia de la mateixa manera que la dona camina, s'atura, arrenca a córrer, continua caminant. La música ressona dins el seu cap i l'encoratja a continuar.

Per a Šejla Kamerić (Sarajevo, Bòsnia i Hercegovina, 1976) aquesta obra suposa un recorregut personal per la seva història més recent, la recreació d'uns esdeveniments que ha viscut de primera mà, ja que va créixer al Sarajevo assetjat. La pel·lícula acaba en el lloc on van matar el seu pare. Aquestes experiències han marcat d'una manera inequívoca no sols la seva actitud com a artista, sinó la seva forma d'entendre i practicar l'art: una eina per vehicular les experiències, els records i les opinions que vol compartir amb els altres. En el seu treball utilitza la fotografia i el vídeo com a mitjans fonamentals. A través d'una narració molt personal, l'artista al·ludeix a experiències col·lectives locals, emmarcades en gran part en el context polític de Bòsnia i Hercegovina i que explica en relació o per oposició al context sociopolític global. També recorre a vivències més personals, que la fan reflexionar sobre els valors universals. Es tracta d'una pràctica artística dominada per la recerca i la percepció de la pròpia identitat.

A *EU/Others* (2000), Šejla Kamerić planteja una reflexió sobre el valor i el significat de les categories utilitzades per classificar les persones a les fronteres. L'artista va instal·lar en tres ponts de la ciutat de Ljubljana uns senyals com els que trobem en els controls de passaports dels aeroports i que agrupen els viatgers segons el seu lloc de procedència. En aquest cas: Ciutadans de la Unió Europea/Altres. Així, cada vegada que algú creuava un d'aquests ponts s'havia d'enfrontar «al fet de ser Altres». Però, què significa ser Altres? A través d'aquesta acció pública i gairebé sense alterar-ne el context, Kamerić posa en evidència l'absurditat del context polític dominant i la fetitxització a què, de vegades, se sotmet la idea de nació. Les fronteres es dibuixen en un procés d'inclusió i exclusió pel qual els grups es defineixen a si mateixos i creen distincions entre «nosaltres» i «ells», una distinció que sovint implica el valor que donem a les persones. D'aquest tema tracta el projecte públic *Bosnian Girl* (2003), en què sobre una imatge de si mateixa, presa a l'estudi i retocada amb els procediments de la indústria publicitària, reproduceix la pintada feta per un soldat holandès a la paret dels barracons de Srebrenica (l'exèrcit holandès, com

a part de les forces de pau de l'ONU, tenia al seu càrrec la protecció de la zona de seguretat): *No teeth...? A mustache...? Smell like shit...? Bosnian Girl!* (Sense dents...? Amb bigoti...? Put com la merda...? Una bosniana!).

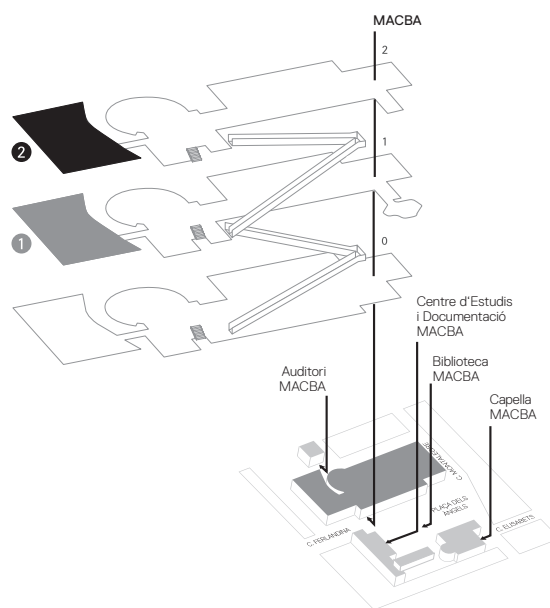
Conscient de la seva feminitat, l'autorepresentació és una eina crítica essencial en la poètica de Kamberić. L'artista explora la seva imatge des de diverses capes referencials, que apel·len a contextos socials i polítics més amplis. Així, a la sèrie fotogràfica *Basics* (2001), en què apareix mirant una bombeta i amb un pa rodó i bidons d'aigua a la mà, fa referència a aquells productes que eren escassos durant les èpoques de racionament. O al vídeo *Daydreaming* (2004), en el qual apareix en una caixa blanca, estirada sobre un llit, amb un vestit de nit rosa, recreant les imatges publicitàries dels productes de luxe. En els subtítols s'hi pot llegir el que seria el discurs d'un polític occidental, que al·ludeix a la cooperació de països en situacions de conflicte i que acaba dient: *If they are not with us they are against us* (Si no estan amb nosaltres, estan en contra nostre).

En l'obra de Šejla Kamberić, el concepte de memòria és fonamental. És un element central en les nostres vides i per activar-la hem d'estar en el present i tenir sensació de pèrdua del passat. Així es construeixen els records sobre els quals Kamberić treballa a partir de relíquies del passat, o imatges trobades. D'aquests últims n'aprofita la seva capacitat per explicar, fins i tot per reinventar la història. L'obra *I Remember I Forgot* (2008), presentada per a la trienal de Folkestone (Anglaterra), és un exemple clar d'aquesta línia. L'artista va instal·lar dotze cartells en diversos espais públics de la ciutat, com la comissaria de policia, hotels, botigues o pubs. Apellant a la memòria col·lectiva, es convidava la gent a seguir un itinerari a través d'imatges i relats que documentaven els canvis que s'han produït a Folkestone. El relat en un dels cartells acabava amb la frase: *In the end, there was nothing left. Nothing but memories* (Al final, no quedava res. Res excepte els records).

La memòria també forma part del viatge a l'interior d'un mateix, un període d'autoreflexió que Šejla Kamberić inicia el 2004, després d'una etapa que podria qualificar-se de més col·lectiva. En aquell moment l'artista sent la necessitat de «reconnectar» amb la seva «vida anterior» i els seus propis records en el present. Les emocions i els sentiments presents formen part de *Sorrow* (2005), una apropiació del famós dibuix de Van Gogh de 1882, en què reproduïx el seu cos nu acompanyat d'una cita de Michelet: «Com és possible que hi pugui haver a la terra una dona sola, abandonada.» L'obra fa referència a les regles de gènere i a les estratègies de l'art contemporani, però alhora suposa una visió íntima i melancòlica de la mateixa artista. Un altre treball que aborda la pèrdua dels records de

la infantesa és *What Do I Know* (2007), un curt i una instal·lació videogràfica de quatre canals que se centren en la casa dels seus avis al camp. Els records s'hi entrellacen i uneixen els llocs amb les diverses històries, de les quals els nens són testimonis muts i únics protagonistes.

Podem concloure que el treball de Šejla Kamberić es caracteritza per la capacitat de dissecar els marcs de coneixement dominants (les ideologies) que fem servir per entendre'ns a nosaltres mateixos, per posar-nos en el lloc dels altres i participar dels seus mecanismes de funcionament, no sols en el pla ideològic, sinó també en l' emotiu.

- ② *1.395 dies sense vermell*
Una pel·lícula de Šejla Kamberić
A partir d'un projecte de Šejla Kamberić i Anri Sala
en col·laboració amb Ari Benjamin Meyers
- ① *1395 Days without Red*
Una pel·lícula d'Anri Sala en col·laboració amb Liria Bégéja
A partir d'un projecte de Šejla Kamberić i Anri Sala
en col·laboració amb Ari Benjamin Meyers

Amb el suport de:

